

[Bonnichsen.]

almen dannelse. Men hvor mange forældre ville mon bære de afsavn og de bekostninger, der er forbundet med at holde deres børn i gymnasiet, dersom de ikke havde den forventning, at det skulle, om jeg så må sige, give bonus rent økonomisk?

Da det i bemærkningerne udtrykkeligt fremhæves, at afvigelser fra reglerne om skolens årsprøver, karaktergivning, eksamenspena m. m. ikke kræver lovhjælp, ville jeg gerne om muligt have nogle eksempler på, hvilke afvigelser man da fra ministeriets side mener kræver lovhjælp. Jeg ser meget vel i bemærkningerne, at man begrundet, hvorfor man har foretrukket en generel dispensationsbemyndigelse fremfor en oprensning af enkeltbestemmelser, men hvis ministeren enten her eller i udvalget, der skal nedsættes, kunne give nogle eksempler, kunne det interessere mig, og navnlig er jeg interesseret i om muligt at få at vide, om den frihed, man eventuelt fra ministeriets side kunne tænke sig at give, gælder skolelederen og videre den enkelte lærer, eller om den gælder den enkelte elev. Man kan meget vel tænke sig en bemyndigelse givet en skole, eventuelt en lærer, til ændringer i undervisningen på den ene eller den anden måde, uden at eleverne får nogen frihed til at dyrke visse lystbetonede discipliner fremfor andre.

I slutningen af § 1 har man villet fastslå de kommunale skolemyndigheders kompetence i de her omhandlede sager, hvilket synes ret og rimeligt. Men jeg forstår, at der nu bliver nedsat et udvalg; dér får vi forhåbentlig lejlighed til at høre nærmere. Jeg er ganske klar over og også på min gruppes vegne indstillet på, at lovforslaget skal igennem så hurtigt som muligt, og jeg skal derfor på min gruppes vegne anbefale det til velvillig behandling i det høje ting.

Anna Westergaard: Baggrunden for det foreliggende lovforslag er de mange nye bevægelser, der rører sig indenfor dansk skoleverden, og som glædeligvis beskæftiger mange af skolens folk, og vedtagelsen af det foreliggende lovforslag vil betyde en videreførelse til gymnasiet og realskolen af de principper, der lovfæstedes for seminariskolen og folkeskolen i 1948 og 1950. Denne videreførelse er en naturlig følge af udviklingen og må hilses med tilfredshed — som enhver bestræbelse for at give stadig mere liv og større frihed i skolens arbejde og skabe stadig mere kontakt med

strømninger i tiden. En absolut forudsætning i denne forbindelse er dog — da det drejer sig om eksamensskolen — det forbehold, der er taget, nemlig bestemmelsen i § 1 om, at afvigelserne ikke må få til følge, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende forringes. Sikkerheden for, at denne side af problemet ikke sættes til side, opnås ved, at afvigelserne skal godkendes af ministeren.

Jeg vil gerne gøre enkelte bemærkninger til visse enkeltheder i lovforslaget. Jeg er ikke helt sikker på, at det er rigtigt, at tilsynet med forsøgene, som omtalt i bemærkningerne til lovforslaget, skal udøves gennem undervisningsministeriets sædvanlige tilsynsorganer. Det forekommer mig, at det er at lægge tilsynet i et plan, hvor det lidt for stærkt er knyttet til det bestående, til det allerede eksisterende. Muligvis har lærerforeningerne heller ikke ramt det rigtige, men det står for mig sådan, at der bør etableres et eller andet nyt og fritstillet organ, der bl. a. kan undersøge og vurdere forsøgene, samarbejde resultaterne og trække de retningslinier op, som findes egnet til videreførelse, og som eventuelt også kan modsætte sig forsøg, der ikke skønnes anbefalelsesværdige. Dette organ kan også være rådgivende og måske vejledende for lærere, der vil tage nye opgaver op, publicere resultaterne af forsøgene, eventuelt materiale til forsøg, så at de enkelte lærere ikke hver for sig skal have nødig forfra at bygge materialet op.

Det er klart, at et sådant arbejde vil tage tid, og det forekommer mig på forhånd usandsynligt, at det allerede forhåndenværende faglige tilsyn foruden de opgaver, det allerede i forvejen har, skulle have tid til at udføre et sådant betydeligt lærerarbejde.

Det fremgår af bemærkninger og bilag til lovforslaget, at det, der sigtes til, er gennemførelse af planmæssigt forsøgsarbejde også i eksamensskolen med det formål at skabe fornyelse i takt med samfundets almindelige udvikling. For den, der står udenfor skolens almindelige arbejde, fremgår det imidlertid ikke med tydelighed, ad hvilke veje man rent praktisk vil gå med hensyn til denne videregående frihed i undervisningsarbejdet. Men det er eksempelvis klart, at det må være af stor samfundsmæssig betydning og værdi, om der f. eks. kunne gives udvidet kendskab til hele det store og relativt nye område, som internationalt